

sulü değer pahasını bulacak çiftçinin borç ödeme kabiliyeti artarak fuzuli icra takibi masraflarından kurtulacağına göre; bu önerenin verilmesinden önce ve sonra :

1. T. M. Ofisi alım merkezleri mesai gün ve saatleri,

2. Ofis alım bedellerin günübürlüğüne ödenmesi,

3. Tüccara kredi, konularında alınmış ve alınacak tedbirlerin neler olduğunun, piyasada ferahlık yaratması yönünden,

4. İvedilikle basın ve radyo yoluyla bütün yurda duyurulmasının,

Düşünüldüğü düşünülmediğinin sözlü olarak cevaplandırılmamasını, her hangi bir sakınca görülüyorsa mevcut ve alınacak ilk tedbirlerin tarafıma yazılı olarak bildirilmesini saygı ile rica ederim.

BASKAN — Sayın Ticaret Bakanı, buyurunuz.

TİCARET BAKANI AHMET OĞUZ (İstanbul) — Muhterem arkadaşlar; malûmunuz olduğu üzere, 1963 yılında Ofis, tasarlanmadığı bir miktara baliğ olan hububatı mubayaa etmek zorunda kaldı. Geçen senenin 637 bin tonluk mubayaa karşılık, % 65 fazlası ile 1 milyon 42 bin ton hububat almak zorunda idi.

Yine takdir edersiniz ki, bizim gibi zirai ve fakir memleketlerde mahsülün idraki ile dökülmesi, kısa zamanda olur. Çünkü, istihsal eden pazara koşar ve kısa zaman içinde mahsülün paraya çevrilmesi zorunda kalınır. İşte Toprak Mahsülleri Ofisi geçen yıla nazaran, yüzde 65 artışı ifade eden ve Ağustosla, Eylül ayları içinde yığınak halinde gelen bu buğday dökümünü kaynaklarıyla karşılamak durumunda oldukça müşkülât çekti. Hükümet, Ofise para bulma gayreti içinde günlerce çalıştı. Emisyona müncer olmayacak kaynaklar taharrisine başvurdu, birtakım kombinonlarla bankalardan kredi tedarik etmek yoluyla, bu mahsülün karşılığını sağlayabildi. İşte bu bir ay, 30 gün, 35 gün devam ettiği söylenebilecek olan devrede hızlı bir mubayaa imkânsızdı.

Bu arada arkadaşımızın da işaret ettiği gibi, bazı mntakalarda hububatın bir kısmı

dış piyasalara doğru aktı. Bu arada, münferit hâdiseler halinde de olsa, itiraf etmelidir ki, fiyatlarda birkaç kurşluk düşük alış - verişler oldu.

Şimdi, bu fiili sayır karşısında kısa zamanda çok mal alma durumunda olan Ofisin, birbirini takibeden yüzlerce kamyonun ve bir günde 10 milyon, 20 milyon, 30 milyon para tediye eden bir bölgenin, bir müdürlüğün, bir ajansın, elbetteki akşam hesaplarının kapatılması, kasasının hesabının yapılması ve hafta sonunda bunların toplamı cetvellerinin çıkarılıp ilgili makama gönderilmesi kasalarının da neticelerinin kontrol edilmesi zaruri idi.

Bu itibarla, Toprak Mahsülleri Ofisi erken çalışmayı esas almak suretiyle, Cumartesi, Pazar günleri bu yıl buğday mubayaa sistemiinden vazgeçti. Çünkü, öbür yandan, Toprak Mahsülleri Ofisi, bu kısa devrede de olsa, bu gibi mubayaalardan dolayı, bir hesaba göre 2 milyon, bir hesaba göre de 3 milyon liraya aşan bir de fazla mesai ödemek mecburiyetinde kalyordu.

Bir teşekkür ki, hem senede 40 - 60 milyon lira mutlaka zarar etmesi mukadder ve bu zararı Türk köylüsü, Türk Devletinin yüksek menfaatleri için yapmak durumuna sokuluyor, diğer taraftan da Devlet İktisadi Teşekkülü olarak, zarar eden teşekkül olarak «karşımda arzı endam ediyorsunuz» diyerek tenkidlerle karşı - karşıya kalyor. Bu iki ana görüşün arasında kendisine bir yol bulmak, istikametini seçmek durumunda idi. İşte Toprak Mahsülleri Ofisi bu yıllardan sonra - evet kâr kastı ile değil, fakat iktisadilik hüviyetini iktisabetmek zaruretine inanmış bulunarak ve artık kendisine tahmil edilen tek taraflı yüklerden kaçınılmak zaruretini de göz önünde tutarak, dolayısıyla milletin sırtına senede 60 milyon liralık zarar yüklememek amacıyla bu gibi tedbirleri, kademeli de olsa, yavaş yavaş almak lüzum ve zaruretini duymuş bulunmaktadır, arkadaşlar.

Binaenaleyh, sayın arkadaşımın haklı olarak öğrenmek istediği ve telâfisini arzu ettiği, bugün için bir mâzi olan, bugün için bundan dolayı bir şikâyetimiz bulunmayan, hâdiseden dolayı öğrenmek istediği noktaları, düne raci hususlarıyla şöylece telhis etmek müm-